

EUROPEAN
COURT
OF AUDITORS

TR

Basın Açıklaması

Lüksemburg, 14 Mart 2018

Sayıştay'a göre AB'nin Türkiye'ye yönelik mali yardımları sınırlı etkiye sahip oldu

Avrupa Sayıştayı tarafından yayınlanan yeni bir rapora göre, ülkenin AB yasalarıyla uyumlu hale getirilmesini amaçlayan AB'nin Türkiye'ye yönelik mali yardımlarının etkisi çok sınırlı oldu. Sayıştay'a göre, her ne kadar yardımlar iyi tasarlanmış olsa da, önemli reformların geciktiği hukukun üstünlüğü ve yönetim alanları için sağlanan finansman, ihtiyaçları yeterli bir şekilde ele almadı. Gümrük, istihdam ve vergilendirme gibi siyasi iradenin daha yoğun olduğu alanlarda, projeler Türkiye'nin AB hukuku ile uyumlu hale gelmesine yardımcı oldu. Ancak, fonların harcanmasında yaşanan zorluklar ve reformlarda geriye gitme nedeniyle sonuçlar sürdürülebilir olmayabilir.

Türkiye için 2007-2020 yılları arasında Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı aracılığıyla planlanan AB mali yardımı 9 milyar Euro'nun üzerindedir. Sayıştay, 3.8 milyar Euro tahsis edilmiş olan hukukun üstünlüğü, yönetim ve insan kaynakları (eğitim, istihdam ve sosyal politikalar) gibi öncelikli sektörlere odaklanmıştır.

Sayıştay, Komisyon'un belirli ve yasal çerçeve ile tutarlı olan finansman hedefleri belirlediğini tespit etmiştir. Hukukun üstünlüğü, yönetim ve insan kaynakları sektörleri ile ilgili hedefler, Türkiye'nin AB mevzuatına uyum sağlaması ve idari kapasitesini güçlendirmek için belirlediği ihtiyaçlarla ilgili olup, bu ihtiyaçlara dayanmaktaydı.

Anacak Sayıştay, harcanmış olan fonların çok az sayıda temel ihtiyacı ele aldığını belirtmektedir. Bunlar, yargı sisteminin bağımsızlığı ve tarafsızlığı, üst düzey yolsuzlukla ve organize suçla mücadele, basın özgürlüğü, çıkar çatışmalarının önlenmesi ve dış denetim ve sivil toplumun güçlendirilmesidir. Sayıştay, Komisyonun kendi yaptığı analize göre, bu alanlarda ilerlemenin bir kaç senedir tatmin edici olmamasının nedenlerinin Türk makamlarının siyasi irade eksikliği olduğunu belirtmiştir.

Rapordan sorumlu Avrupa Sayıştay Üyesi Bettina Jakobsen, "2018 yılından itibaren Komisyon, AB'ye katılımın daha güvenilir bir şekilde ilerlemesi amacıyla, Türkiye'ye verilen fonlar için özellikle reformların geciktiği alanları hedeflemelidir" dedi.

Bu basın açıklamasının amacı Avrupa Sayıştayı'nın özel raporundaki temel mesajları aktarmaktır. Raporun tamamına www.eca.europa.eu adresinden erişebilirsiniz.

ECA Basın Açıklaması

Mark Rogerson - Sözcü T: (+352) 4398 47063

Damijan Fišer - Basın Sözcüsü T: (+352) 4398 45410

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Lüksemburg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

M: (+352) 691 55 30 63

M: (+352) 621 55 22 24

Sayıştay, Komisyon'un bağımsız projeler yerine sektör çapında reformları desteklemeye karar verdiğini tespit etti. Ancak sektör değerlendirmeleri, özellikle bağışçıların koordinasyonu, bütçe analizi ve performans değerlendirmesi alanlarında her zaman kapsamlı değildi.

Sayıştaya göre, finansmanı sağlamak için bazı koşulları uygulamak, reformların güçlenmesine yardımcı olabilir. Ancak, devam eden ve tatmin etmeyen ilerlemelere rağmen, Sayıştay, Komisyon'un öncelikli sektörlerdeki reformları desteklemek için koşulları çok az kullandığını tespit etti. Özellikle Komisyon, proje koşullarının yerine getirilmemesi gibi durumlarda projelerin yönetimini yeniden merkezileştirme veya düzeltici önlemler seçeneklerini çok nadiren kullanmıştır. Ayrıca, demokrasi ve hukukun üstünlüğü ilkelerine uyulmadığı takdirde para yardımının askıya alınma olasılığı olduğu yönetmeliklere açıkça yansıtılmamıştır.

Denetlenen projeler genel olarak hedeflenen çıktıları vermiş, bu da, her ne kadar sıklıkla gecikmiş olsa da, Türkiye'nin AB mevzuatı ile uyumlu olmasına ve idari kapasitesini güçlendirmeye katkıda bulunmuştur. Ancak, Sayıştaya göre, bu olumlu sonuçların sürdürülebilirliği, esas olarak kamu görevlilerinin geniş kapsamlı olarak meslekten çıkarılmaları ya da açığa alınmaları sonucunda ortaya çıkan siyasi irade eksikliği ve sivil toplum üzerindeki kısıtlamalar nedeniyle risk altındadır.

Diğer bir endişe kaynağı ise, programlama ve uygulamada kapsamlı olarak işlerin birikmesi nedeniyle, finansman programının önemli ölçüde gecikmesidir. Bu durum, hem ödemelerde hem de Türk yetkililerin müteakip projeleri hayata geçirme sürelerinde azalmaya neden olmuştur ve ihaleye çıkma ve sözleşmelerin yapılmasının daha fazla gecikmesine neden olacaktır. Bu gecikmelerin nedenleri bilinmekte olan nedenlerdi ve aşağıdakilerden oluşuyordu: bazı bakanlıklarda proje tekliflerinin hazırlanması ile sektör yaklaşımına geçiş konularında yetersiz idari kapasitenin olması ve Türkiye'de harcanan AB fonlarının çoğunu yöneten sözleşmeler birimindeki personelin çok yüksek miktarda değışmesi.

Sayıştay, Türkiye'ye verilen katılım öncesi yardımın tasarlanması ve uygulanmasını geliştirmek için bir dizi tavsiyede bulunmaktadır. Ayrıca, denetim sonuçları, Komisyonun orta vadeli finansmanını incelemesine ve AB genişlemesi aday ülkelerine gelecekte yapılacak yardım programlarının tasarlanmasına katkıda bulunacaktır.

No.7/ 2018 sayılı "AB tarafından Türkiye'ye verilen katılım öncesi yardım: Şu ana kadar elde edilen sınırlı sonuçlar" isimli Özel Rapor, 23 AB dilinde, ECA İnternet sitesinde (eca.europa.eu) mevcuttur.